

בעניין:

האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עוה"ד דן יקיר
מרח' נחלת בנימין 75, תל אביב
טל': 03-5608185; פקס': 03-5608165

העותרת:

- נגד -

הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
ע"י ב"כ עוה"ד יאיר עשהאל ונגה גל
ממשרד א. אברמזון ושות', עורכי דין
מרח' ביתר 2 (בית הטיילת), ירושלים
טל': 02-5654000; פקס': 02-5654001

המשיבה:

תגובה מטעם המשיבה לעתירה למתן צו על תנאי

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מהימים 5.2.2017 (כב' השופט נ' הנדל) ו-2.3.17 (כב' המשנה לנשיאה א' רובינשטיין), מתכבדת המשיבה, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (להלן: "הרשות השנייה" או "הרשות") להגיש את תגובתה לעתירה.

בית המשפט הנכבד יתבקש לדחות את העתירה ולחייב את העותרת בהוצאות ובשכ"ט עו"ד.

ואלו נימוקי התגובה:

א. הצגת הצדדים והעובדות הצריכות לעניין

1. כעולה מאתר העותרת, האגודה לזכויות האזרח בישראל, היא העותרת, הינה עמותה הפעילה לשמירה וקידום זכויות אדם "בכל קשת זכויות האדם: משמירה על חופש הביטוי ועד מימוש הזכות לבריאות, מהגנה על זכויות האדם בשטחים הכבושים ועד לחופש הפולחן, ממאבק לשוויון אזרחי מלא ועד להגנה על הפרטיות שלנו באינטרנט. כל זאת, על מנת לחולל את השינויים המערכתיים והחברתיים הנדרשים..." (אתר העותרת - <http://www.acri.org.il/he/mission>, חזון העותרת).

2. המשיבה, הרשות השנייה, הינה תאגיד סטטוטורי אשר הוקם מכוח חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן: "החוק" או "חוק הרשות השנייה"). תפקידה המרכזי של הרשות השנייה הינו קיום שידורים ופיקוח עליהם בהתאם להוראות החוק (ר', בין היתר, סעיף 5(א) לחוק). החוק מסמיך את מועצת הרשות השנייה לקבוע בכללים,

איסורים ומגבלות על שידור תשדירי פרסומת (ר', בין היתר, סעיפים 24(א)6) ו- 88 לחוק, ובפרט סעיף 88(2) הקובע כי המועצה תקבע בכללים, נושאי פרסום האסורים לשידור כתשדירי פרסומת, דרך כלל או בנסיבות מסוימות).

3. התשדיר נשוא העתירה הינו תשדיר פרסומת בטלוויזיה המציג ידוענים ("סלבס") אשר כל אחד מהם אומר משפט והתשדיר ממשיך לאדם הבא. תמליל התשדיר יובא להלן (אם כי מטבע הדברים, הואיל ומדובר בתשדיר טלוויזיוני, חלק מהמסרים "הולכים לאיבוד" כאשר מתייחסים לתמליל לבדו):

מה הזכויות שלי?	מירה עוואד
אני יודע מה החובות שלי. חזרות, הצגות, צילומים	ישראל אטיאס
זכויות אדם	עינת ארליך
הזכויות שמגיעות לי מעצם זה שאני אדם	מייקל לואיס
הזכות לביטחון אישי	גלית גוטמן
הזכות לפרטיות	דפני ליף
הזכות לשוויון	דורון מטלון
כל בני האדם נולדו חופשיים ושווים	גלית גוטמן
ללא הבדל – גזע	דפני ליף
דת, או לאום	מירה עוואד
אז שלא ישפטו אותי ויתיגו אותי בגלל צבע העור שלי	טיטי איינאו
ושנשים יקבלו שכר שווה לגברים	גלית גוטמן
הזכות לדבר ערבית בלי לחשוש	מירה עווד
חופש דת	יעל רייך
חופש מכפיה דתית	ישראל אטיאס
הזכות לא להיות מפוטר בגלל דעה פוליטית	גלית גוטמן
הזכות לאהוב ולהתחתן עם מי שאני בוחרת	טיטי איינאו
גם אם אני הומו	אדיר שטיינר
הזכות לחינוך חינמי	ישראל אטיאס
הזכות להפגין גם על נושאים במחלוקת	דפני ליף
גם אם את בדעת מיעוט	יעל רייך
הזכות לשירותי בריאות	מייקל לואיס
חופש ביטוי אומנותי, בלי צנזורה	גלית גוטמן
הזכויות שלנו	דפני ליף
זה הדבר הכי חשוב בחיים שלנו	עינת ארליך
אל תשכחו את הזכויות שלכם	דפני ליף
אין שוויון	מירה עווד
אין חירות	דורון מטלון
אין כבוד	גלית גוטמן
במקום שלא שומר על זכויות אדם	יעל רייך
זכויות אדם	ישראל אטיאס
כי בלי זה אנחנו לא שווים	טיטי איינאו
אני לא שווה	אדיר שטיינר
אני לא שווה"	גלית גוטמן

4. ביום 1.11.16 ערוץ 10 החדש בע"מ, בעל הרישיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 10, פנה אל הרשות השנייה בבקשה לחוות דעת מוקדמת בדבר עמידת התשדיר בסעיף 11 לכללי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (אתיקה בפרסומת בטלוויזיה), התשנ"ד-1994 (להלן: "כללי האתיקה"). בהמשך לפניית ערוץ 10, לשדר את התשדיר כתשדיר לשירות הציבור, הובהר לו כי לא ניתן לשדר את התשדיר כפי שהוא, אלא נדרשים תיקונים לתשדיר על מנת שלא יעמוד בסתירה להוראות הדין. יוער, כי הועבר אל הרשות תשדיר נוסף שביקשה העותרת

לשדר, אך דומה כי גם העותרת עצמה הבינה כי אותו תשדיר נוסף אינו עומד בהוראות הדין וויתרה על שידורו.

5. ביום 13.12.16 התברר לרשות (מפניית ערוץ 10 אליה) כי התשדיר עלה לשידור בערוץ 2, מבלי שתוקן. בו ביום ראש מחלקת פרסומות העבירה על גבי טופס "בדיקת תשדירים לאחר שידור" את החלטתה - דרישה לתיקון התשדיר (בהתאם להחלטה הקודמת שנמסרה לערוץ 10 בעל פה).

6. בהחלטתה, ראש מחלקת פרסומות קבעה, כי התשדיר יותר לשידור לאחר שיוסרו ממנו מספר התבטאויות המעבירות מסר בנושאים שנויים במחלוקת בניגוד לכלל 11 לכללי האתיקה, כמפורט להלן:

1. במשפט "הזכות לאהוב ולהתחתן עם מי שאני בוחרת. **גם אם אני הומו**", ניתן לשדר את המשפט, ללא המילים "גם אם אני הומו";

2. במשפט "הזכות לדבר ערבית, **מבלי לחשוש**" ניתן לשדר את המשפט, ללא הסיפא "מבלי לחשוש";

3. במשפט "**אין כבוד. אין חירות. אין שוויון**. במקום שלא שומר על זכויות אדם". ניתן לשדר את המשפט ללא המילים - "אין כבוד, אין חירות, אין שוויון".

- החלטת ראש מחלקת פרסומות, מיום 13.12.16, מצ"ב **כנספת 1** לתגובה זו.

7. ביום 18.12.16 נשלח לרשות השנייה מכתב מטעם העותרת בבקשה לעיון מחדש בהחלטת ראש מחלקת פרסומות (המכתב צורף כנספת 2/ע לעתירה). הבקשה התייחסה לשני תשדירים:

7.1. התשדיר המקורי (אשר הובא לעיל).

7.2. התשדיר המקוצר הכולל - מבין שלוש האמירות הנ"ל - רק את האמירה "הזכות לדבר ערבית **בלי לחשוש**".

8. ביום 3.1.17 התקיימה פגישה בין מנכ"ל הרשות בפועל לבין נציגי העותרת בעניין התשדיר. מטרת הפגישה היתה להסביר לנציגי העותרת את הכלל החל לפי הדין בעניין תשדירי פרסומת העוסקים בנושאים שנויים במחלוקת בציבור, כך שתיווצר הבנה בעניין ויוכל להיות משודר תשדיר מתוקן על ידי העותרת.

9. ביום 5.2.17 התקבלה החלטת המנכ"ל בפועל בעיון החוזר שנערך בעניין והיא נמסרה לעותרת ביום למחרת. ההחלטה הותירה על כנה את החלטת ראש מחלקת פרסומות. עוד באותו היום (5.2.17) הוגשה העתירה דנן.

- החלטת המנכ"ל בעיון החוזר, מיום 5.2.17, מצ"ב **כנספח 2** לתגובה זו.
10. ביום 6.2.17 עם קבלת החלטת המנכ"ל בעיון החוזר (שמסתבר כי התקבלה אצל העותרת לאחר הגשת העתירה) ביקשה העותרת מהמשיבה לדון בעתירה כבערר.
- הודעת האימייל מטעם העותרת, מיום 6.2.17, מצ"ב **כנספח 3** לתגובה זו.
11. ביום 5.3.17 דנה ועדת הערר, שהינה ועדת משנה של מועצת הרשות השנייה, בערר העותרת. לאחר דיון ארוך שקיימה בנושא, החליטה הוועדה להותיר את החלטת המנכ"ל בפועל בעיון החוזר על כנה. לאחר ההצבעה הערר נדחה, ברוב דעות. בהחלטת הוועדה נקבע כך:
1. דעת הוועדה אינה נוחה מכך שמשודרים בשידורי המורשים לשידורים תשדירים המוגדרים כ"תשדירים לשירות הציבור" המשודרים ללא תמורה, וזאת כאשר מדובר בתשדירים מטעם גופים שפעילותם אינה בלב הקונצנזוס, יהיו מכל כיוון שהוא, דבר שעל פניו אינו מתיישב עם הוראת סעיף 46 לחוק. הוועדה סבורה כי תשדירים לשירות הציבור, שביצוע מעניקים הלכה למעשה זמן שידור יקר ללא תשלום, ישרתו את מטרתם ותכליתם וייחודו לפעילות המצויה בקונצנזוס כגון: למען זהירות בדרכים, נוער בסיכון, סיוע לקשישים, מלחמה בסרטן, וכיוצ"ב. הוועדה סבורה כי על מועצת הרשות לחדד את הדבר לגופי השידור, על מנת שלהבא יפעלו בהתאם.
  2. יחד עם זאת, במקרה הנוכחי, ולאור הצורך כאמור בהבהרה של הנחייה זו בפני גופי השידור, הוועדה סבורה כי מן הראוי שההנחיה תחול מכאן ולהבא, ולפיכך לא תמנע את שידורו של תשדיר זה כתשדיר שירות לציבור ללא תמורה מן הטעם הזה.
  3. הוועדה בחנה את התשדיר לאור כלל 11 לכללי האתיקה ולאור הלכות המפקד הלאומי והמטה להצלת העם והארץ אשר קבעו כי כלל 11 הינו חוקתי וראוי וכי אין מקום בשידורי הטלוויזיה והרדיו לתשדירי פרסומת המעבירים מסר בעניינים שנויים במחלוקת ציבורית, אלא יש להותיר את השיח בנושאים השנויים במחלוקת - שאין חולק על חשיבותו בחברה דמוקרטית - לשידורים הרגילים עצמם, שם ניתן, ואף חובה, ליישמו באופן שמאפשר "במה שוויונית" לבעלי הדעות השונות בציבור באותם הנושאים (ראו למשל - סעיף 47(ב) לחוק הרשות השנייה), דבר שמטבע הדברים כמובן אינו ישים בתשדירי פרסומת. הטעמים העומדים ביסוד ההגבלה שבכלל 11 האמור, ידועים, פורטו על ידי בית המשפט העליון בפסקי הדין האמורים ואין צורך לחזור עליהם במפורט.
  4. בענין זה יש גם לזכור כי ככל שיותר קידום מסרים מצד אחד, יהיה על הרשות השנייה להתיר גם מסרים מצד אחר, שכן מובן כי חופש הביטוי אינו נעצר רק בקידום מסרים אשר גורם מסוים רואה אותם כבעלי חשיבות. בהקשר זה יוסף, כי אף אם נניח שתשדיר מסוים מבטא את עמדת המחוקק והפסיקה בנושא זה או אחר - כפי שלמעשה טוענת בענייננו האגודה בנוגע להכרה בזכות להטב"ים להינשא בישראל (ואגב, ספק רב אם אכן כך הדבר) - אין בכך כדי להפוך את העמדה האמורה למסר בנושא שאינו שנוי במחלוקת ציבורית.
  5. הוועדה אף הביאה בין שיקוליה את העובדה שבדרך של שגרה, בוחנת הרשות השנייה תשדירים רבים לאורו של כלל 11 לכללי האתיקה והפסיקה הרלוונטית בנושא, ומחילה עליהם את אותם העקרונות, וזאת מתוך ראית האינטרס הציבורי הרחב לפיו דעות (מצד זה או אחר של הציבוריות הישראלית) מקומן בתכניות ובשידורים ולא בפרסומות או בתשדירים לשירות הציבור. מובן כי יש ליישם את כלל 11 באופן הוגן ושוויוני, ואם הייתה הרשות מתירה ביטויים השנויים במחלוקת ציבורית בתשדיר אחד, היה עליה להתירם גם במקרה אחר.
  6. לאור כל האמור, החליטה הוועדה כדלקמן:

- 6.1 לעניין האמירה "הזכות לבחור ולהתחתן עם מי שאני בוחרת. גם אם אני הומו" - העותרת טוענת כי המאבק לשוויון של בני זוג בני אותו המין הוא חלק בלתי נפרד מהמאבק לזכויות אדם בישראל, וכי נישואין בין בני זוג בני אותו המין "הוכרו בישראל". הוועדה סבורה כי מבלי להיכנס לשאלה באיזו מידה הוכרה עד כה זכותם של בני זוג להטב"ים להינשא בישראל, עצם החובה לרשום בני זוג בני אותו המין אשר נישאו מחוץ לישראל - ואינם רשאים כיום להינשא בישראל ואף במדינות רבות אחרות בעולם אינה הופכת את העניין לנושא אשר אינו מצוי במחלוקת בציבור, כמו זהירות בדרכים, נוער בסיכון, סיוע לקשישים, מלחמה בסרטן, וכיוצ"ב. כאמור לעיל, בעניין זה אף האגודה עצמה ציינה כי מדובר בנושא שנמצא ב"מאבק משפטי", ומכאן שעצם הצורך להיאבק עליו מדבר בעד עצמו. הוועדה אף שקלה בעניין זה את מבחן "התשדיר הפוך" ומקבלת את עמדת ראש מחלקת פרסומות והמנכ"ל בפועל בעניין. זאת, שכן אם יותר תשדיר המעביר מסר שנוי במחלוקת כדוגמת זכותם של להט"בים להינשא בישראל, הרי שיהיה על הרשות להתיר גם שידור תשדירי פרסומת המצדדים בעמדה נוגדת. זאת בשונה מאותם נושאים המצויים בקונסנזוס, בהם אין "תשדיר הפוך" ואם יהיה, הוא לא יותר לשידור (כגון - תשדיר בעד נהיגה בשכרות, נגד סיוע לקשישים וכיוצ"ב).
- 6.2 למבחן "התשדיר הפוך" ניתן להוסיף גם את ענין "התשדיר המקביל", דהיינו ככל שתתיר הרשות את שידורו של תשדיר זה ללא השינויים שנדרשו, תתבקש הרשות להתיר תשדירים בנושאים נוספים שהינם שנויים במחלוקת כגון: תשדיר המצדד, או המתנגד, לזכות להתפלל בכל מקום בישראל לכל הדתות, סוגיית התרת, או הגבלת, ביצוע הפלות ללא כל תנאי וכיוצ"ב.
- 6.3 לעניין האמירה הנוגעת לזכות לדבר ערבית "בלי לחשוש" - הוועדה סבורה כי אין מחלוקת על זכותו של כל אדם בישראל לדבר בכל שפה אשר יחפוץ בה. ואולם, הוועדה מקבלת את הקביעה לפיה המילים "בלי לחשוש" הופכות את התשדיר לכזה המעביר מסר לפיו המציאות הקיימת כיום בישראל היא שישנו חשש לדבר בשפה הערבית. יתירה מזו, הוועדה סבורה שהטרמינולוגיה בה נוקט התשדיר משקפת נרטיב ציבורי שגוי הנוגע לשימוש בשפה הערבית, אשר השימוש בה הוא גורם לגאווה ולא לחשש או להפחדת האחר.
- 6.3 לעניין האמירה בתשדיר לפיה "אין כבוד. אין חירות. אין שוויון. במקום שלא שומר על זכויות אדם." - הוועדה סבורה, כי אמנם יש קונסנזוס בדבר הזכות לכבוד, לחירות ולשוויון, אולם מצפייה בתשדיר עולה תמונה הפוכה לזו המתוארת בעמדת האגודה, שכן בתשדיר מועבר המסר לפיו ישראל הנה מקום שאינו שומר על זכויות אדם והינו מקום שבו אין כבוד, אין חירות ואין שוויון. הוועדה כמובן אינה נכנסת לשאלה האם מסר זה הינו נכון אם לאו, אלא מסתפקת בכך שמדובר בנושא שהינו שנוי במחלוקת ולפיכך אין מקומו בתשדיר פרסומת ובוודאי שלא בתשדיר "לשירות הציבור".
7. הוועדה מדגישה את החשיבות שהיא רואה בקיום שיח זכויות אדם בישראל, ובקיום דיון ציבורי ער ותוסס בכלל הסוגיות החברתיות והציבוריות הנדונות כיום בישראל, וכי בשידורי הרדיו והטלוויזיה בישראל הנתונים לפיקוח הרשות השנייה, הדבר אכן מתקיים דה-פקטו כיום באופן נרחב. יחד עם זאת, הוועדה אינה יכולה להתיר הבעת דעות בנושאים השנויים במחלוקת - מכל צד שהוא של המפה החברתית או הפוליטית - במסגרת של פרסומות ובוודאי שלא במסגרת של "תשדירים למען הציבור" המשודרים ללא תמורה.
8. הוועדה סבורה כי בהחלטתה זו היא מביאה לידי ביטוי לא רק את הוראות הדין והפסיקה בנושאים אלה, אלא אף את האינטרס הציבורי הרחב אשר מחייב כי תחום הפרסום בטלוויזיה לא יהפוך לתחום בו "בעל המאה הוא בעל הדעה", ויתירה מזו, כפי שמעלה המקרה שבפנינו, גוף השידור הוא זה שיחליט מהן הדעות המסוימות אותן הוא משדר כ"תשדיר לשירות הציבור" (ללא תמורה) ומהן הדעות אשר לא ישודרו על ידו.

9. לאור כל האמור, הוועדה מחליטה להותיר על כנה את החלטת מנכ"ל הרשות בפועל כי התשדיר יותר לשידור לאחר תיקון שלוש הנקודות שצוינו כאמור.

- החלטת ועדת הערר, מצ"ב כנספח 4 לתגובה זו.

ב. המסגרת הנורמטיבית ויישומה על התשדיר דנן מובילים למסקנה כי אין עילה לפסילת החלטת הרשות

40. חוק הרשות השנייה מגדיר את סמכויות ותפקידי הרשות, וביניהם קיום שידורים ופיקוח עליהם, תוך מניעת שידורים אסורים לפי החוק (ר' סעיפים 5(א) ו-5(ב)(10) לחוק).

41. סעיף 46 לחוק, שכותרתו "שידורים אסורים" קובע הגבלה על שידורים רגילים ברשימה של מקרים:

"(א) מורשה לשידורים לא ישדר שידורים שיש בהם -

(1) עבירה פלילית או עוולה אזרחית לפי כל דין;

(2) הסתה לגזענות, לאפליה או לפגיעה ממשית באדם או בקבוצת בני-אדם, על רקע השתייכותם לדת, גזע, לאום, מין, עדה, אורח-חיים או מוצא;

(3) תעמולה מפלגתית למעט תעמולת בחירות המותרת על פי דין;

(4) הפרת איסור שקבעה המועצה בכללים לפי הוראה אחרת של חוק זה.

(ב) שידור נכון והוגן של מעשה שהינו בניגוד לאמור בסעיף קטן (א)(1) עד (4) לא יהווה הפרה של סעיף זה.

(ג) מורשה לשידורים לא יתן בשידוריו, בין במישרין ובין בעקיפין, בין בכתב ובין בדרך הבעה אחרת, כל ביטוי לדעותיו האישיות, ואם הוא תאגיד - לדעות מנהליו או לדעות בעלי הענין בו.

(ד) "...".

42. בהקשר זה חשוב להזכיר גם את סעיף 47 לחוק הרשות השנייה, הקובע חובת איזון בשידורי המורשים לשידורים לפי חוק הרשות השנייה:

47. מתן אפשרות תגובה

(א) מורשה לשידורים יבטיח כי בשידור בעניני היום שלתכנון יש משמעות ציבורית יהיה ביטוי נאות לדעות שונות הרווחות בציבור.

(ב) המועצה תקבע כללים בדבר מתן אפשרות תגובה באופן ההולם את נסיבות הענין, למי שנפגע או עלול להיפגע במישרין מהשידורים.

43. וראו לעניין חובת האיזון גם את סעיף 5(ב)(7) לחוק הרשות השנייה, הקובע ביחס לרשות השנייה, כי במילוי תפקידיה תפעל "לשידור מידע מהימן, הוגן ומאוזן" ואת סעיף 5(ב)(6) הקובע בין תפקידיה לפעול "למתן ביטוי מתאים למיגוון התרבותי של החברה הישראלית...

ולהשקפות השונות הרווחות בציבור".

44. סעיף 86 לחוק מחיל את האיסורים האמורים בסעיף 46(א) אף על פרסומות וקובע הגבלה נוספת וסעיף 88 לחוק קובע, באחד עשר סעיפיו הקטנים, כי מועצת הרשות השנייה תקבע כללים שונים בנוגע לתשדירי פרסומת בלבד. המדובר ברשימה הכוללת, בין היתר, את הסמכות לקבוע מגבלות ואיסורים שונים לגבי שידור תשדירי פרסומת, שאינם קיימים לגבי שידורים רגילים. לענייננו חשוב בעיקר חלק מסעיף 88 לחוק הרשות השנייה הקובע כך:

"המועצה תקבע כללים בכל הקשור לשידורים של תשדירי פרסומת, בין היתר, בנושאים אלה:

...

(2) נושאי פרסום האסורים לשידור כתשדירי פרסומת, דרך כלל, בנסיבות מסוימות או בשל היותם פוגעים בטעם הטוב או ברגשות הציבור.

"...

45. להשלמת התמונה נציין את הוראות החוק המסדירות את אישורם של תשדירי פרסומת על ידי הרשות השנייה. סעיף 89 לחוק הרשות השנייה קובע כך:

"הרשות רשאית להורות למורשה לשידורים להגיש לאישורה המוקדם העתקי תמלילים וסרטים של תשדירי פרסומת, כולם או מקצתם, ורשאית היא שלא לאשר שידור תשדירי פרסומת או להתנות את אישורה לשידור כאמור בתנאים, הכל בהתאם לכללים שקבעה לפי חוק זה".

46. גם בעניין זה מובן, כי אין בחוק הגבלה מקבילה על השידורים הרגילים.

47. בהתאם לסמכותה קבעה מועצת הרשות השנייה את כללי האתיקה ואת כללי הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו (שיבוץ תשדירי פרסומת בשידורי טלוויזיה), התשנ"ב-1992 (להלן: **"כללי השיבוץ"**), הקובעים הסדרים שונים לגבי שידור תשדירי פרסומת. כללים אלו עומדים לצד כללי האתיקה, ושני אלו יחדיו מסדירים את שידור תשדירי הפרסומת.

48. עוד יצויין בהקשר זה, כי העותרת ביקשה שהמורשות לשידורים ישדרו את התשדיר נשוא ענייננו כ**"תשדיר לשירות הציבור"**, שהינו תשדיר המשודר ללא תמורה -

"תשדיר או הודעה לשירות הציבור, שאינו מיועד לקדם ענין מסחרי של גוף כלשהו, המשודר בלא תמורה בין על ידי בעל זיכיון ובין על ידי הרשות; " (סעיף 1 לכללי השיבוץ)

49. על תשדיר לשירות הציבור חלים כללי האתיקה כפי שהם חלים על כל תשדיר פרסומת, למעט מספר סעיפים - שסעיף 11 לכללים אינו נמנה עליהם - כפי שנקבע בסעיף 1א(ב) לכללי האתיקה.

50. אחת הנגזרות מהחובה לאיזון בשידורים ומניעת מתן ביטוי לדעותיו האישיות של המורשה

לשידורים, הינה סעיף 11 לכללי האתיקה - לגביו נפרט בסמוך להלן - אשר יסודו נעוץ בהכרה כי תשדירי פרסומת ברדיו ובטלוויזיה נועדו ביסודם לקידום מכירת מוצרים ושירותים ואינם הבמה לניהול שיח בנושאים השנויים במחלוקת בציבור.

51. סעיף 11 לכללי האתיקה שכותרתו "**פרסומת בנושאים השנויים במחלוקת**" קובע כך :

"לא ישדר בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיח בו העברת מסר בנושא פוליטי, חברתי, ציבורי או כלכלי השנוי במחלוקת בציבור."

52. סעיף 11 האמור הועמד למבחן בפרשת "**המפקד הלאומי**" בפני הרכב מורחב של שבעה שופטי בג"ץ, והוכר באותו פסק הדין כחוקתי וראוי. כל זאת דווקא מתוך הכרה בחשיבות העקרון של חופש הביטוי והצורך לנהל שיח ציבורי פתוח בנושאים השנויים במחלוקת בציבור באופן הוגן ושוויוני, דבר שצריך שיעשה בשידורים הרגילים ולא בתשדירי פרסומת המקנים מטבעם יתרון לגורם זה או אחר בציבור.

53. לא זו בלבד שסעיף 11 חל כאמור לפי הדין גם על תשדירים לשירות הציבור, אלא דומה שעל תשדיר לשירות הציבור חלים הרציונאלים האמורים לעיל מכוח קל וחומר. זאת שכן בתשדיר לשירות הציבור מדובר במצב בו מורשה לשידורים מעניק זמן פרסום יקר, ללא תמורה, לגורם מסויים זה או אחר, לפי בחירתו, וברי כי הדבר נעשה על מנת שישודרו במסגרת זו תשדירים המהווים שירות לקהילה והמצויים בקונצנזוס, כגון זהירות בדרכים, סיוע לנוער בסיכון, סיוע לקשישים, מלחמה בסרטן וכיוצ"ב.

54. הווה אומר, בהתאם להוראות חוק הרשות השנייה, אסור למורשה לשידורים ליתן ביטוי, בכל דרך, לדעותיו האישיות (ר' סעיף 46 לחוק שהובא גם לעיל). זאת, שכן עקרונית בתשדיר שירות לציבור, הגורם המפרסם והמסר המועבר בתשדיר אמורים להיות בלב הקונצנזוס. לפיכך, מתן אפשרות לשדר תשדיר פרסומת - המוקצה לפי שיקול דעת המורשה לשידורים וללא תמורה, לבעלי עמדה או דעה מסוימת בציבור, כולל כזו שלדעת רבים מוצדקת וחשובה - הינו בעייתי, ועל פניו מצריך לכל הפחות זהירות רבה.

55. פרשנות אחרת משמעה פגיעה באיזון בשידורים ואף חשש למתן ביטוי לעמדות אישיות של המורשה לשידורים, בניגוד להוראות מפורשות ויסודיות שבחוק הרשות השנייה.

56. בפרשת **המפקד הלאומי** נקבע, כאמור, בהרכב מורחב של שבעה שופטים, כי סעיף 11 לכללי האתיקה מקיים את מבחן התכלית הראויה ואת מבחני המידתיות וכי הוא עומד בדרישות פסקת ההגבלה שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. (יצוין כי פרשת המפקד הלאומי עסקה בסעיף 5 לכללי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (אתיקה בפרסומת בשידורי רדיו), התשנ"ט-1999 העוסק בשידורי רדיו והמקביל לסעיף 11 לכללי האתיקה החל בשידורי טלוויזיה; ר' בג"ץ 10203/03 "**המפקד הלאומי**" בע"מ נ' **היועץ המשפטי לממשלה ואח'**, תק-על 3172, (3)2008, (לעיל ולהלן: "**פרשת המפקד הלאומי**")).

57. יפים לעניין דבריה של כב' השופטת (כתוארה דאז) מ' נאור בפסק הדין בפרשת המפקד הלאומי, אודות תכלית סעיף 11 לכללי האתיקה :

"התכלית העיקרית של הכללים היא בענייננו להבטיח שידורים הוגנים ומאוזנים. הכללים נועדו למנוע כרסום בתחולתה של דוקטרינת ההגינות בשידורים ו"פריצתה" על ידי העברת מסרים פוליטיים במסגרת תשדירי הפרסומת, מסגרת שבה כפי שצוין בפרשת חינוך לשלום דוקטרינת ההגינות איננה ניתנת ליישום." (פרשת המפקד הלאומי, פסקה 48)

58. ויודגש - דיון בעניינים חברתיים השנויים במחלוקת בציבור, הינו לגיטימי ואף חשוב במדינה דמוקרטית. אין חולק כי הוא מתקיים, הלכה למעשה, ובאופן נרחב, בשידורי הטלוויזיה והרדיו שתחת פיקוח הרשות השנייה כאשר על המורשים לשידורים לתת ביטוי לדעות השונות הרווחות בציבור בשידורים (ראו סעיפים 5(ב), 7, 41, 45(5), 47 לחוק הרשות השנייה). זאת כמובן באופן המקיים איזון ראוי.

59. יחד עם זאת, וכפי שנקבע בעניין המפקד הלאומי, בתשדירי פרסומת בטלוויזיה וברדיו אין מקום להענקת במה להעברת מסרים בעניינים השנויים במחלוקת בציבור.

60. העותרת אינה טוענת בבירור בעתירתה - וודאי אינה מפרטת ומבססת - כי בהחלטתה לגבי התשדיר דגן פעלה הרשות השנייה בחריגה מסמכות, תוך הפליה פסולה, או באופן המקים עילת התערבות ברורה אחרת לפי כללי המשפט המינהלי. עילת ההתערבות היחידה שעשויה אפוא להיות רלבנטית בענייננו הינה פעולה בחוסר סבירות קיצוני, ולכך לא הניחה העותרת ביסוס נדרש.

61. יתר על כן, העותרת אף אינה טוענת בעתירה כי הוראת סעיף 88 לחוק הרשות השנייה או סעיף 11 לכללי האתיקה, הינם בלתי חוקיים או בלתי חוקתיים, אלא לדבריה היא "איננה שותפה לפרשנות המרחיבה שאימץ בית המשפט הנכבד לכללים נשוא העתירה ולחסימה הכמעט הרמטית של כל תוכן פוליטי משידורי התשדירים והפרסומות." (ר' סי' 17 לעתירה).

62. עם כל הכבוד לעותרת, העובדה כי היא "איננה שותפה" להלכה שנקבעה בפרשת המפקד הלאומי, אין בה כדי לבטל הלכה שנקבעה על ידי בית המשפט העליון בפסק דין שניתן בעניין זה ממש, בהרכב של שבעה שופטים. על הרשות השנייה, כרשות מינהלית, לפעול בהתאם לדין ולפסיקה. העתירה דגן חסרה טענה וביסוס ממשיים כי הרשות השנייה אינה עושה כן, ודי בכך על מנת לדחותה.

63. מעבר לצורך יוסף, כי אמנם הפסיקה הותירה "חלון צר" לשידור פרסומות הנוגעות לנושאים השנויים במחלוקת בציבור, וזאת בתנאי שמדובר בתשדיר "אינפורמטיבי גרידא", דהיינו תשדיר המודיע לציבור "באופן יבש", על קיומה של עמותה זו או אחרת, ומוסר פרטי התקשרות שלה. הא ותו לא (ראו למשל בבג"ץ 10182/03 ח.ל. חינוך לשלום בע"מ נ' רשות השידור, פ"ד נט(3) 409, 417-418 (2004) (להלן: "פרשת חינוך לשלום").

64. באגב נוסף כי אותו החריג (תשדיר אינפורמטיבי) שנקבע כאמור בפסיקה, רלבנטי מטבעו יותר לתשדירי פרסומת ברדיו מאשר לתשדירי פרסומת בטלוויזיה. זאת מכיון שברוב רובם של המקרים תשדיר פרסומת בטלוויזיה, הכולל גם את המרכיב החזותי ואשר הפקתו הינה יקרה מהותית, לא יסתפק בהעברת אינפורמציה יבשה גרידא. המקרה שבפנינו, כמו אחרים, מלמד, מנייה וביה, שכך פני הדברים. ואכן בפרשת **חינוך לשלום** ובפרשת **המטה להצלת העם והארץ** מדובר היה בתשדיר פרסומת ברדיו, ונמצאה הדרך לצמצם את התשדיר כך שיהיה אינפורמטיבי גרידא.
65. על כל פנים, בענייננו, אין טענה מצד העותרת - וודאי שאין פירוט וביסוס בעתירה - כי התשדיר דנן הינו אינפורמטיבי גרידא ועומד בתנאי החריג האמור כפי שנקבעו בפסיקה. מעל הנדרש נציין כי בפסק הדין בפרשת **חינוך לשלום** התנה פסק הדין את שידור התשדיר האינפורמטיבי בביצוע מספר שינויים על מנת שהוא אכן יהיה אינפורמטיבי גרידא, ובכלל כך הסרת המילים "אתם תשפטו בעצמכם". ואידך זיל גמור.
66. עוד, העותרת טוענת, כי הואיל והתשדיר משודר ללא תמורה, במסגרת תשדירים לשירות הציבור של המורשה לשידורים, לא חל בענייננו הרציונאל לפיו בעל המאה הוא בעל הדעה. לא ניתן לקבל את הטענה ממספר נימוקים:
67. **ראשית**, מטבע הדברים לא ניתן, עקרונית ומעשית, ליצור איזון ראוי בתשדירי פרסומת בטלוויזיה וברדיו בעניינים השנויים במחלוקת בציבור. די ברציונאל זה, שאף הוכר כמרכזי בפסק הדין בפרשת **המפקד הלאומי**, כדי לדחות את הטענה.
68. **שנית**, בהחלט יש מקום לסבור כי היות התשדיר דנן תשדיר לשירות הציבור, צריך דווקא לגרום לכך שהאמור בו ייבחן בהקפדה יתירה בהקשר זה, וודאי שלא להיפך. הווה אומר, העובדה כי מדובר בתשדיר המשודר כתשדיר לשירות הציבור, ללא תמורה, משמעה, הלכה למעשה, כי מורשה לשידורים **בוחר להקצות** זמן פרסום **ללא תמורה לבעלי עמדה מסוימת** אשר ייתכן שהיא מתאימה יותר לדעותיו שלו - אותן אסור לו לקדם בשידוריו, בהתאם לסעיף 46 לחוק הרשות השנייה, ועל כל פנים, הינה עמדה מסוימת בנושאים שלגביהם ישנן עמדות אחרות, אשר אינן משודרות ללא תמורה לציבור צופיו או מאזיניו.
69. **שלישית**, מחוקק המשנה הגדיר תשדיר לשירות הציבור בכללים המסדירים פרסומות ובחן את כללי האתיקה והחיל את הכללים הרלבנטיים לגבי תשדיר מסוג זה. גם מהאמור נובע כי אין לכלול בתשדירים לשירות הציבור מסרים השנויים במחלוקת אשר לא ניתן לכלול בתשדירי פרסומת. תוצאה אחרת, שלפיה דווקא בתשדירי פרסומת לשירות הציבור - שתוכנם אמור להיות בקונצנזוס ברור, ושבהם המורשה לשידורים אף בוחר את הגורם המפרסם ומקצה לו ללא תמורה, את אותו זמן פרסומת המוקדש לתשדירים לשירות הציבור - ניתן יהיה לשדר תשדירי פרסומת העומדים בניגוד לסעיף 11 לכללי האתיקה, תהיה בניגוד לדין, ואף חסרוניתה ברורים.

70. טענה נוספת של העותרת היא כי התשדיר עוסק בזכויות אדם בחברה דמוקרטית אשר יש להן חשיבות רבה ואף הוכרו בפסיקתו של בג"ץ וכי אין לקבל עמדה, כי זכויות אדם וההגנה עליהן הינה שנויה במחלוקת. גם לטענה זו אין יסוד.
71. המבחן לעניין זה אינו החשיבות שניתן לסבור כי יש להעניק זכות מסוימת, ואף לא האם זכות זו או אחרת הוכרה בפסיקה, אלא השאלה היא האם מדובר בנושא **השנוי במחלוקת בציבור**. בענייננו, ההתבטאויות שמבוקש לשדרן הינן בנושאים השנויים במחלוקת בציבור והן עומדות בניגוד להוראת סעיף 11 לכללי האתיקה.
72. לעניין זה יוער, כי אף אם נקבל ונניח כי בענייננו החוק והפסיקה הכירו בזכויות אלה או אחרות, אין בדבר כדי להוביל למסקנה כי המדובר בנושא שאינו שנוי במחלוקת ציבורית.
73. יתר על כן, למעשה, ישנו קושי בעמדת העותרת המשתמעת, לפיה מי שעמדתו בנושא מסויים עולה בקנה אחד עם עמדת החוק והפסיקה, רשאי לפרסמה בתשדיר פרסומת, ואילו מי שיבקש לפרסם עמדה נוגדת, לרבות כזו הקוראת למשל לשינוי החוק והפסיקה בנושא זה או אחר, לא יהיה רשאי לפרסמה בתשדיר פרסומת. ככל שזוהי עמדת העותרת, הרי דווקא בה ישנו קושי רב מבחינת עקרונות חופש הביטוי.
74. ומן האמור נפנה לבחינה פרטנית של ההתבטאויות שנקבע כי אינן עומדות בהוראות הדין והפסיקה:
75. לעניין האמירה "**הזכות לבחור ולהתחנן עם מי שאני בוחרת. גם אם אני הומו**" - כאמור הרשות התירה את הכללת המשפט בתשדיר, אך ללא המילים "גם אם אני הומו". העותרת ציינה בעתירתה כי מי שבחרה שיאמר את המשך המשפט הינו אדיר שטיינר, פעיל לזכויות להט"ב שהיה שותף למאבקים משפטיים על זכויות בני זוג בני אותו המין. העותרת טוענת כי "המאבק לשוויון של בני זוג בני אותו המין הוא חלק בלתי נפרד מהמאבק לזכויות אדם בישראל, ונישואין בין בני זוג בני אותו המין הוכרו בישראל." (ר' ס' 23 לעתירתה).
76. בכל הכבוד, אין עילה להתערב בעמדת הרשות השנייה לפיה מדובר בנושא השנוי במחלוקת בציבור, אשר אף העותרת מציינת בעתירתה כי הוא מצוי "במאבק".
77. זאת ועוד, בבחינת תשדירים או אמירות בתשדירים "**החשודים**" בעיסוק בנושאים השנויים במחלוקת בציבור, יש רלבנטיות, בין היתר, לבחינת "**התשדיר ההפוך**" ו"**התשדיר המקביל**". היינו, האם ניתן להתיר שידור תשדיר פרסומת המצדד בעמדה נוגדת, והמעביר **מסר שונה ואף הפוך**. למשל, תשדיר שיצדד בהמשך המצב הקיים כיום, שלפיו לכאורה בני זוג בני אותו המין אינם יכולים לקיים טקס נישואין בישראל.
78. עוד, ככל שתתיר הרשות את שידורה של התבטאות זו, תתבקש הרשות להתיר התבטאויות בתשדירי פרסומת, בנושאים נוספים שהינם שנויים במחלוקת כגון: תשדיר המצדד, או

המתנגד, לזכות להתפלל בכל מקום בישראל לכל בני הדתות השונות ללא כל הפליה; סוגיית התרת, או הגבלת, ביצוע הפלות ללא כל תנאי (זכות האשה על גופה/ זכויות העובר) וכיוצ"ב.

79. זהו טבעם של תשדירים המעבירים מסר בנושא השנוי במחלוקת בציבור, אשר אם מתירים לשדרם, יש להתיר גם תשדירים אחרים הנושאים מסרים שונים, על כל המשתמע מכך.

80. זאת בשונה מתשדיר העוסק בנושא המצוי בקונצנזוס (זהירות בדרכים, סיוע לנוער בסיכון, סיוע לקשישים, מלחמה בסרטן וכיוצ"ב), נושאים שבהם אין קושי בהתרת התשדיר לשידור, שכן ברור כי אין מקום לשידור "תשדיר הפוך" בעניינם.

81. הואיל ותשדירי פרסומת - בשונה מבמת השידורים הרגילים - אינם מגרש שווינוני, ולא ניתן ליישם במגרש זה את דוקטרינת ההגינות, דהיינו ליתן מקום לביטוי שווינוני של כלל ההשקפות והעמדות בעניין הרלבנטי המעסיק את הציבור, אין מקום לתשדירים מסוג זה במסגרת תשדירי פרסומת. זהו גם הבסיס המרכזי לפסק הדין שניתן על ידי בית המשפט הנכבד בפרשת "**המפקד הלאומי**".

82. עוד בהקשר זה יצוין, כי אף אם נקבל שהחוק והפסיקה הכירו בזכויות בני זוג מאותו המין להינשא בישראל - ובענייננו לכאורה לא כך פני הדברים (הרי כיום טרם הוכרה הזכות של בני זוג מאותו המין להינשא בארץ בפני גורם המוסמך לכך לפי דין, גם אם האפשרות לרשום זוגות שנישאו מחוץ לארץ הוכרה) - אין באמור כדי להוביל למסקנה שבכך הפכו הזכויות שהוכרו לכאלה שאינן שנויות במחלוקת בציבור.

83. אף העובדה כי נדרש "מאבק" בעניין מעידה על כך שהנושא אינו מצוי בקונצנזוס (וכך גם עולה מהסטטוס של יושבת ראש המועצה אשר כתבה את אשר על לבה תוך שציינה כי חבריה נלחמים על הזכות לאהוב ולהתחתן כמו שהם רוצים). בענייננו, רבים סבורים כי מדובר במאבק ראוי, אך בכל מקרה לא ראוי שהוא ייערך במסגרת תשדירי פרסומת. למותר לציין, כי אין ולא הייתה כל מניעה לכלול דיונים בנושא זה בשידורי המורשים לשידורים במסגרת התוכניות השונות המשודרות על ידם.

84. לעניין האמירה "**הזכות לדבר ערבית בלי לחשוש**" - כאמור הרשות התירה את הכללת המשפט בתשדיר, אך ללא המילים "בלי לחשוש". לטענת העותרת ישנם מקרים לא מעטים בהם אסרו על דוברי ערבית לשוחח בערבית ולכן המסר נועד להדגיש את הזכות לדבר בערבית שהינה שפה רשמית, ללא מורא (ס' 23).

85. יצוין, כי העובדה שמדובר בשפה רשמית אינה מעלה ואינה מורידה לענייננו, שכן נראה כי ראוי שיהיה אפשר לדבר בכל שפה ללא חשש. הקושי בהתבטאות הוא במילים "בלי לחשוש" המביעות עמדה - שנויה במחלוקת - הגורסת למעשה כי דיבור בערבית מעמיד את הדובר בחשש כלשהו לפגיעה בו.

86. יתירה מזו, וועדת הערר הוסיפה וציינה כי הטרימינולוגיה בה נוקט התשדיר משקפת נרטיב ציבורי שגוי הנוגע לשימוש בשפה הערבית, אשר השימוש בה הוא גורם לגאווה ולא לחשש או להפחדת האחר.
87. על כן, הרשות התירה את שידור משפט זה תוך הסרת המילים "ללא חשש" המציגות טענה שנויה במחלוקת כמציאות קיימת, ותוך הותרת המסר לפיו כל אדם רשאי לדבר בישראל בכל שפה שיחפוץ.
88. זאת ועוד, גם בעניין זה אם יאופשר שידור פרסומת הכוללת התבטאות זו, יהיה על הרשות לאפשר גם פרסומת לגבי הזכות להיכנס, ללא חשש, בלבוש כזה או אחר, לכל יישוב בארץ, או בדבר הזכות לדבר בעברית, ללא חשש, ביישובים ערבים, תשדירים שגם יהיו שנויים במחלוקת. גם בעניין זה סברה הרשות שאין מקומה של התבטאות זו במסגרת תשדירי פרסומת.
89. לעניין האמירה "אין כבוד. אין חירות. אין שוויון. במקום שלא שומר על זכויות אדם" - הרשות התירה לשידור את המשך המשפט ללא המילים "אין כבוד. אין חירות. אין שוויון". לטענת העותרת אמירות אלו הוצאו מהקשרן שכן המשכו של המשפט הוא "במקום שלא שומר על זכויות אדם" וכי מדובר בקביעה שקשה לחלוק עליה וכי לא ניתן ללמוד מאמירה זו, כי מדינת ישראל אינה מדינה דמוקרטית או כי לא קיימת בה הגנה על זכויות אדם.
90. אולם, התמונה המתקבלת מצפייה בתשדיר היא הפוכה. מהתשדיר כולו, מנימת קולם של הדוברים, מכך שידוען אחד אומר "אין כבוד", השני "אין חירות", השלישי "אין שוויון" ורק הרביעי, לאחר אתנחתא משמעותית, מוסיף "במקום שאינו שומר על זכויות אדם", נוצר רושם מצטבר - שאף נראה כמכוון - לפיו ישראל הינה מקום שאיננו שומר על זכויות אדם וכי בישראל אין כבוד, אין חירות ואין שוויון - מסר בנושא שהינו שנוי במחלוקת ולפיכך אין מקומו בתשדיר פרסומת.
91. התבטאויות אלה המעבירות את המסר השנוי במחלוקת ולפיו זכויות אלה אינן מתקיימות בישראל, עומדות בניגוד לסעיף 11 לכללי האתיקה. לאור כל האמור, נדרשה העותרת להסיר את ההתבטאויות האמורות מהתשדיר תוך שהותר לה לשדר תשדיר מתוקן.
92. בפועלה כאמור, נוהגת הרשות באופן העולה בקנה אחד עם הפסיקה בעניין (ר' לדוגמא פרשת חינוך לשלום ובג"ץ 7192/08 המטה להצלת העם והארץ ע"ר נ' הרשות השנייה לטלויזיה ורדיו ואח', תק-על 2009(4), 809, עמ' 810 (לעיל ולהלן): "**פרשת המטה להצלת העם והארץ**").
93. נזכיר, כי בפרשת **חינוך לשלום** נקבע כי תשדיר בנושא השנוי במחלוקת יותר לשידור כתשדיר אינפורמטיבי גרידא, ובשינויים מסוימים: במקום המלים "מיום ראשון אזרחי ישראל מקבלים את הצעת הסכם ז'נבה", באו המלים "מיום ראשון נשלחת לכל בית

בישראל הצעת הסכם זינבה". כן הושמט המשפט שחתם את התשדיר: **"אתם תשפטו בעצמכם"**. זאת, כיוון שביטויים אלו חוצים את הקו האינפורמטיבי גרידא. אין חולק על כך שאמירות שנכללו בתשדיר נשוא העתירה שבפנינו רחוקות יותר מאינפורמטיביות מאשר האמירות הנ"ל שבפרשת **חינוך לשלום**. האמירות בהן עסקינן בתשדיר דן ודאי אינן אינפורמטיביות גרידא ולכן ראוי היה שלא יכללו בתשדיר לשירות הציבור. בפרשת **המטה להצלת עם והארץ** נדון תשדיר פרסומת למכירת נרות זיכרון לזכר פינוי גוש קטיף. בית המשפט הנכבד התיר אך ורק פרסום אינפורמטיבי שלשונו **"מוזיאון גוש קטיף ייפתח... ויכלול מצגת על תולדות הגוש; מבקשים תרומות שניתן להעבירן ל..."**. עוד באותו העניין, חזר בית המשפט הנכבד על כך שמגרש הפרסומות אינו מגרש שוויוני וכי:

"בנידון דידן עסקינן ללא עוררין בגדרי נושאים השנויים במחלוקת, שלגביהם אושרו בפסק הדין המפקד הלאומי הכללים הנוהגים, ועל כן לא היה מקום לאשר את התשדירים כנתינתם מעיקרא, כאמור, וכך היה ויש לנהוג בשכמותם מימין ומשמאל, מרכז, דתיים, חרדים, חילונים, ערבים או כל גוף או צד; שאם לא כן אין לדבר סוף, וברי לכל לאילו פרסומות "מסחריות" עלולים אנו להגיע. השאלה בבסיס אינה, איפוא, מינוח זה או אחר אלא עצם הפרסום."

94. ההחלטה דן עומדת גם במבחני המידתיות. "מבחן הפגיעה הפחותה" מתקיים בכך שבאפשרות העותרת להגיש פרסומת מתוקנת שאין בה העברת מסר בעניינים שנויים במחלוקת. יתר על כן, בענייננו ניתן היה לסבור כי יש למנוע את שידור התשדיר כולו בשל האמירות השונות שבו בעניינים שנויים במחלוקת, אך הרשות נקטה בהחלטה המידתית ביותר וביקשה לתקן אך שלוש התבטאויות ולא את התשדיר כולו.

95. מכל האמור לעיל עולה, כי החלטתה של הרשות השנייה בנוגע לתשדיר הפרסומת דן אינה חורגת מהדין החל בעניין וכי העותרת לא ביססה עילת התערבות שתצדיק את פסילת ההחלטה על ידי בית המשפט הנכבד.

ג. החלטת הרשות השנייה ראויה וודאי אינה לוקה בחוסר סבירות קיצוני

96. בהתאם להלכה המושרשת, טרם יתערב בית המשפט בשיקול דעתה של רשות ציבורית ויפסול את החלטתה, על העותר כנגדה לפרט ולבסס קביעה כי שיקול דעתה לוקה בחוסר סבירות קיצוני (ראו למשל: ע"ם 8495/02 פורום **ציבורי כרמל נ מנהל מקרקעי ישראל**, תק-על 1514(3)2003, פסקה 3 לפסק-הדין). כן נפסק, כי אין בית המשפט מחליף את שיקול דעת הרשות המנהלית בשיקול דעתו (ראו למשל: בג"ץ 4537/96 **שושן נ' הרמטכ"ל**, פ"ד נ(4) 416, 423; בג"ץ 5319/97 **רומן קוגן נ' הפרקליט הצבאי הראשי**, פ"ד נא(5) 67, 94-93). בית המשפט העליון אינו יושב כ"ועדת פרסומות עליונה".

97. אישורם או פסילתם של תשדירי פרסומת, הן פעולות שמעצם טבען מצריכות מידה רבה של שיקול דעת בכל מקרה לגופו, בהתבסס על מומחיות וניסיון המצטברים על פני תקופה. במסגרת תפקידם זה, הגורמים המקצועיים ברשות השנייה מתמודדים כל העת, הן

בטלוויזיה והן ברדיו, עם תשדירי פרסומת שונים, תוך איזון בין מתן משקל ראוי לחופש הביטוי לבין מתן משקל לערכים אחרים ולאינטרס הציבורי הרחב.

98. הרשות הינה הגוף שהוסמך על פי חוק להפעיל שיקול דעת זה ומפעילה אותו, הלכה למעשה, בנוגע לשידורי הטלוויזיה מאז תחילת השידורים בערוץ 2 (ולאחר מכן גם בערוץ 10) ובנוגע לתחנות הרדיו האזורי, לגבי אלפי תשדירי פרסומת, תוך בחינת ההיבטים הדרושים ובהתבסס על נסיונה המקצועי הרב. כפי שנקבע, התערבות בית המשפט תיעשה במקרים חריגים, ובמידה והעותר עמד בנטל השכנוע והוכיח שהחלטה חורגת ממתחם הסבירות.

99. במקרה דנן, ניתן היה לנקוט בגישה שלפיה כלל אין להתיר את שידור תשדיר הפרסומת דנן. זאת בפרט אם מצרפים את תוכנו לכך שמדובר בתשדיר שהינו תשדיר לשירות הציבור, שאמור להיות בקונצנזוס ברור (כגון זהירות בדרכים, סיוע לנוער בסיכון, סיוע לקשישים, מלחמה בסרטן וכיוצ"ב), ושבו המורשה לשידורים אף בותר את הגורם המפרסם ומעניק לו את זמן הפרסום ללא תמורה. למרות זאת נבחרה דרך מתונה ומידתית באופן מהותי, המאפשרת את שידור התשדיר כפוף למספר שינויים, תוך שוועדת הערר ממליצה למועצת הרשות השנייה לקיים דיון בעניין העקרוני של אופן הקצאת זמן פרסום ללא תמורה, על ידי המורשים לשידורים, המוקדש לתשדירים לשירות הציבור, על מנת לחדד למורשים לשידורים את הנדרש בעניין.

100. די באמור על מנת להסיק כי עילה לפסילת החלטת הרשות בשל היותה לוקה בחוסר סבירות קיצוני, העותרת ודאי שלא ביססה בענייננו.

101. גם עילת פסילה אחרת (חוסר סמכות, הפלייה פסולה, וכיוצ"ב) לא בוססה בענייננו.

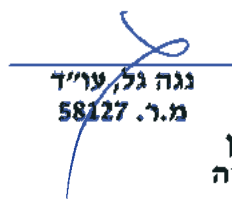
102. מכאן שהעתירה דנן אינה מקימה עילה לפסילת החלטת הרשות על ידי בית המשפט הנכבד.

ד. סוף דבר

103. לאור כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד יתבקש לדחות את העתירה ולחייב את העותרת בהוצאות הרשות השנייה ובשכ"ט עו"ד.

104. העובדות המפורטות בתגובה זו נתמכות בתצהירו של מנכ"ל הרשות בפועל, מר ניר שוויקי.

ירושלים, היום, 9 במרץ, 2017.

נגה גל, עו"ד
מ.ר. 58127

יאיר עשהאל, עו"ד
מ.ר. 13590

א. אברמזון ושות' - עורכי דין
ב"כ המשיבה - הרשות השנייה

רשימת נספחים

1	החלטת ראש מחלקת פרסומות, מיום 13.12.2016	נספח 1
3	החלטת המנכ"ל בעיון החוזר, מיום 05.02.2017	נספח 2
7	הודעת האימייל מטעם העותרת, מיום 06.02.2017	נספח 3
9	החלטת ועדת הערר מיום 05.03.2017	נספח 4

נספח 1

החלטת ראש מחלקת פרסומות,

מיום 13.12.16

אפרים אברמזון ושות', משרד עורכי-דין
EPHRAIM ABRAMSON & Co., Law Offices

אגף טלוויזיה
מחלקת פרסומות

סימוכין: 1619

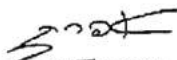
הנדון: טופס בדיקת תשדירים לאתר שידור

תאריך: 13.12.16

לכבוד: קשת, רשת, ערוץ 10 החדש

מאת: ראש מחלקת פרסומות

תשדיר	מועד שידור	נושא לבדיקה	בקשה להבהרה / דרישה לתיקון
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סרטון סלבס	דצמבר 2016	כלל 11 לכללי האתיקה בפרסומת	1. בבדיקה שערכנו בנוגע לתשדיר שבנדון נמצא כי מהאמירות "גם אם אני הומי", "הזכות לדבר ערבית בלי לחשוש" עומדות בניגוד לכלל 11 לכללי האתיקה בפרסומת; פרסומת בנושאים בשנויים במחלוקת. 2. כמו כן, נמצא כי האמירות "אין כבוד. אין חירות. אין שוויון" עומדות בניגוד לכלל הנדון. יש לתקן אמירות אלו (לדוגמא: הזכות לכבוד, הזכות לחירות, הזכות לשוויון). 3. לפיכך ובהתאם לכללים אין לשבץ את התשדיר במתכונתו הנוכחית ועד ביצוע התיקונים הנדרשים. 4. למען הסר ספק, יש להעביר את התשדיר המתוקן לאישור מוקדם ברשות.

אפרת לאור

נספח 2

החלטת המנכ"ל בעיון החוזר,

מיום 05.02.2017

אפרים אברמזון ושות', משרד עורכי-דין
EPHRAIM ABRAMSON & Co., Law Offices

לשכת מנכ"ל

ירושלים, ט' בשבט תשע"ז
5 בפברואר 2017
סימוכין: 00403317

לכבוד
מר דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי, האגודה לזכויות האזרח בישראל

שלום רב,

הנדון: תשדיר האגודה לזכויות האזרח בישראל סימוכין: מכתבך מיום 18.12.16

בהמשך לפנייתכם בעניין החלטת ראש מחלקת פרסומות מיום 13.12.16 (להלן: "החלטת ראש מחלקת פרסומות") הנוגעת לזרישות לתיקון התשדיר הנדון, ולפגישה שקיימתי עם מנכ"לית האגודה בעקבותיה, קיימתי עיון חוזר בהחלטה, במסגרתו בחנתי את התשדיר ואת טענותיכם בעניין. בתום הדיון ולאחר שנשקלו על ידי השיקולים הרלוונטיים, להלן החלטתי:

א. התשדיר כולל מסרים בנושאים השנויים במחלוקת בציבור באופן העומד בניגוד לכלל 11 לכללי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (אתיקה בפרסומת בטלוויזיה), התשנ"ד-1994 (להלן: "כללי האתיקה"). טענה אפשרית שלפיה בתשדיר זה מועברים מסרים התומכים בהרחבת ההכרה בזכויות הפרט, או אף כאלה המוכרים כיום לפי הדין והפסיקה (ונניח שכך הדבר), אינה מעלה או מורידה בענין זה. כך למשל, אם נקבל שניתן להעביר מסר בתשדיר שלפיו יש להעניק הכרה בזכויות בני זוג בני אותו המין באופן זהה לזה שמוענק לבני זוג ממינים שונים, הרי שלכאורה לא ניתן יהיה למנוע שידורו של תשדיר פרסומת מאת גורם כלשהו, המעביר מסר הפוך. זהו טבעם של מסרים בנושאים השנויים במחלוקת בציבור, שאם הם מותרים, הרי שיש להתיר העברת מסרים שונים, ואף מנוגדים, בעניינים אלו. זהו גם הבסיס המרכזי לפסק הדין שניתן על ידי בית המשפט העליון (בהרכב מורחב) בפרשת "המפקד הלאומי".

ב. לכאורה די באמור לצורך ענייננו על מנת לקבוע כי החלטתה של ראש מחלקת פרסומות כי התשדיר יותר לשידור בכפוף להסרת מילים מטויומות הינה נכונה וראויה, אולם בכל מקרה אתייחס גם פרטנית להתבטאויות השונות שכתשדיר, ולהחלטה באשר לכל אחת מהן.

ג. התשדיר כולל את האמירה: "הזכות לאהוב ולהתחתן עם מי שאני בוחרת. גם אם אני הומו"; אני מותר על כנה את החלטת ראש מחלקת פרסומות לפיה התשדיר יותר לשידור בכפוף להסרת המילים "גם אם אני הומו", וזאת בשל העובדה כי אמירה זו מעבירה מסר בנושא שנוי במחלוקת

ציבורית, ומשכך עומדת בניגוד לכלל 11 לכללי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (אתיקה בפרסומת בטלוויזיה), התשנ"ד-1994 (להלן: "כללי האתיקה").

ד. התשדיר כולל את האמירה: "**הזכות לדבר ערבית בלי לחשוש**"; אני מותיר על כנה את החלטת ראש מחלקת פרסומות לפיה התשדיר יותר לשידור בכפוף להסרת המילים "**בלי לחשוש**", וזאת לאור העובדה כי אמירה בנוסח זה מציגה טענה שנויה במחלוקת כמציאות קיימת, ומשכך עומדת בניגוד לכלל 11 לכללי האתיקה.

ה. התשדיר כולל את האמירה: "**אין שוויון. אין חירות. אין כבוד. במקום שלא שומר על זכויות אדם**"; אני מותיר על כנה את החלטת ראש מחלקת פרסומות לפיה התשדיר יותר לשידור בכפוף להסרת המילים "**אין שוויון. אין חירות. אין כבוד**", אשר יש בהן העברת מסר שנוי במחלוקת ולפיו זכויות אלה אינן מתקיימות בישראל, ומשכך האמירה עומדת בניגוד לכלל 11 לכללי האתיקה. בהקשר זה אציין כי המשפט האמור נאמר בפרסומת באופן שמפריד בין חלקו הראשון לחלקו השני, ולא במקרה.

ו. כידוע, לפי הדין והפסיקה בעניין, כלל הוא כי אין מקום לתשדירי פרסומת המעבירים מסר בעניינים שנויים במחלוקת ציבורית, בטלוויזיה וברדיו. הטעם שניתן לכך הוא כי מטבע הדברים לא ניתן, עקרונית ומעשית, ליצור איזון ראוי בתשדירי פרסומת בטלוויזיה וברדיו בעניינים השנויים במחלוקת בציבור.

ז. בהקשר זה יש לקחת בחשבון, בין היתר, את מבחן "התשדיר ההפוך": אם יותר תשדיר המעביר מסר בעד הזכות של להטי"בים להינשא, למחרת יהיה על הרשות להתיר גם שידור תשדירי פרסומת המצדדים בעמדה נוגדת. העובדה כי תשדיר העומד על הפרק מעביר את המסר המקובל על רוב הציבור, או זה שהוכר בדין ובפסיקת בתי המשפט כראוי והנכון (אף אם נקבל שכך הדבר), אינה מועילה בענין זה. זאת, שהרי עקרון חופש הביטוי אינו נעצר בהשמעת העמדה המקובלת או זו הנוהגת כיום לפי הדין, שכן זכותו של גורם אחר להגיש לשידור תשדיר המעביר מסר שהינו נחלת מיעוט בציבור או אף כזה שאינו תואם את הדין והפסיקה הנוהגים, אשר ייתכן שהוא קורא לשנותם.

ח. לא למותר לציין, כי אף במקרים אחרים ודומים בהם גופים שונים ביקשו לעלות עם תשדירים בהם ישנו מסר שנוי במחלוקת, הרשות השנייה לא אפשרה זאת.

ט. בעניינינו הדברים נובעים מקל וחומר מכך שמדובר בתשדיר למען הקהילה ולא תשדיר פרסומת רגיל. בתשדיר למען הקהילה הציפיה הברורה היא כי לא יהיה מסר שנוי במחלוקת, שכן אם לא כך פני הדברים, הרי שניתן לטעון כי מורשה לשידורים אף מפר חובתו לפי החוק שלא לתת ביטוי לעמדותיו בשידוריו.

י. לאור כל האמור, אני מוצא כי החלטת ראש מחלקת פרסומות ראויה.

- יא. יודגש, כי התשדיר לא נפסל ע"י הרשות השנייה, כפי שנטען על ידכם, ובאמור בהחלטת ראש מחלקת פרסומות, ככל שתעבירו לידינו נוסחים מתוקנים לאמירות אשר פורטו לעיל, באופן שיעמוד בהוראות הדין, ניתן יהיה לשדרו.
- יב. הנכם רשאים לערור על החלטתי בתוך 7 ימים מיום קבלתה, בפני מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, וזאת בהתאם לכללי האישור המוקדם.

בברכה,

נרי שיקי
מנכ"ל בפועל

העתק: עו"ד הילה שמיר, היועצת המשפטית, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
עידן אור, סמנכ"ל תוכן, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
עו"ד מיכל גרוס, הלשכה המשפטית, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
אפרת לאור, ראש מחלקת פרסומות, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

נספח 3

**הודעת האימייל מטעם
העותרת, מיום 06.02.2017**

From: Dan Yakir [<mailto:dan@acri.org.il>]
Sent: Monday, February 06, 2017 1:17 PM
To: Liat Cohen
Cc: Hila Shamir
Subject: פרסילת תשדיר האגודה לזכויות האזרח - ערר

לכבוד
מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

שלום רב,

מוגש בזה ערר על ההחלטה לפסול שלושה משפטים מתשדיר האגודה לזכויות האזרח. פנינו עוד ביום 18.12.16 לרשות השנייה בתלונה על החלטת הפסילה, אבל תשובת המנכ"ל שדוחה את טענותינו (מצ"ב) נשלחה אלינו רק הבוקר בעיכוב בלתי סביר של חודש וחצי, ויום למחרת הגשת עתירה לבג"ץ נגד ההחלטה.

כל טענותינו פורטו בעתירה לבג"ץ שנמסרה לרשות השנייה אתמול ולנוחיותכם היא מצ"ב בשנית.

אודה לכם אם תדונו בערר בהקדם האפשרי ותבטלו את החלטת הפסילה כדי לייתר את הדיון בבג"ץ.

אודה לכן אם תאשרו את קבלת הערר.

בברכה,

דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי
האגודה לזכויות האזרח בישראל

*** This email was scanned by the Security Systems of The Second TV&Radio Authority ***

*****
*****

This footnote confirms that this email message has been scanned by PineApp Mail-SeCure for the presence of malicious code, vandals & computer viruses.

*****
*****

נספח 4

החלטת ועדת הערר מיום

05.03.2017

פרוטוקול ישיבת ועדת ערר מתאריך 05.03.2017

(מועצה לישראל יפה, 10:30-14:30)

משתתפים:

יצחק בורבא
אוה מדז'יבוז', יו"ר המועצה
דורלי אלמגור
סוהיר נחאס
יוכי פלר
שפיק עבד

נוכחים:

עו"ד הילה שמיר, היועצת המשפטית
ניר שויקי, מנכ"ל בפועל
אופיר ביתן, עוזר מנכ"ל
עידן אור, סמנכ"ל תוכן
עו"ד מיכל גרוס, הלשכה המשפטית
ליאת כהן, ע. יו"ר ומתאמת פעולות המועצה

מוזמנים (לנושא מס' 1): נציגי "חדשות 2";

אבי וייס
עו"ד ישגב נקדימון
עו"ד דקלה בירן
גיא סודרי
אלון שני

החלטה מס' 1 (אושרה פה אחד):

(חדשות 2)

החלטה מס' 2 (4 בעד, 2 נגד)

הוועדה קיימה דיון בערר שהוגש על ידי האגודה לזכויות האזרח על החלטת מנכ"ל הרשות בפועל בעיון החוזר. בהחלטתו בעיון החוזר הותיר מנכ"ל הרשות את החלטת ראש מחלקת פרסומות על כנה, ולפיה התשדיר יותר לשידור לאחר שיוסרו ממנו התבטאויות מסוימות אשר הופכות מספר משפטים הכלולים בו לכאלה אשר מעבירים מסר שנוי במחלוקת בניגוד לכלל 11 לכללי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (אתיקה בפרסומת בטלוויזיה), התשנ"ד-1994 (להלן: "כללי האתיקה"), כמפורט להלן:

- 1.1 **במשפט "הזכות לאהוב ולהתחתן עם מי שאני בוחרת. גם אם אני הומו"**, התשדיר יותר לשידור בכפוף להסרת המילים "גם אם אני הומו";
- 1.2 **במשפט "הזכות לדבר ערבית, בלי לחשוש"** התשדיר יותר לשידור בכפוף להסרת המילים "בלי לחשוש";
- 1.3 **במשפט "אין כבוד. אין חירות. אין שוויון"**. במקום שלא שומר על זכויות אדם". התשדיר יותר לשידור בכפוף להסרת המילים "אין כבוד, אין חירות, אין שוויון".

הוועדה צפתה בתשדיר, עיינה בכל המסמכים הנוגעים בדבר, בהחלטת ראש מחלקת פרסומות ומנכ"ל הרשות בפועל, וכן בעתירה שהגישה האגודה לזכויות האזרח לבית המשפט העליון בנושא, אשר הוועדה התבקשה לדון בנימוקיה כנימוקי הערר. כן עמדו לנגד עיני הוועדה העובדות המפורטות להלן:

1. התשדיר הנדון **התבקש להיות משודר כ"תשדיר לשירות הציבור"**, **המשודר כידוע ללא תמורה** ע"י הגופים המשדרים בערוץ 2;
2. **בחודש נובמבר 2016** נבחן התשדיר ע"י הרשות השנייה לבקשת ערוץ 10 (אשר סבר כי התשדיר **אינו** עומד בכללי הרשות השנייה לעניין נושאים השנויים במחלוקת ופנה לצורך התייעצות עם מחלקת פרסומות ברשות), בחינה אשר בסיומה הודיעה הרשות לערוץ 10 כי שידורו יתאפשר בכפוף לתיקונים מסוימים בו. בסופו של יום, ערוץ 10 בחר (מטעמו שלו) שלא לשדר תשדיר זה כתשדיר לשירות הציבור או כתשדיר פרסומות.

לאחר קיום דיון, קובעת הוועדה כדלקמן:

1. דעת הוועדה אינה נוחה מכך שמשודרים בשידורי המורשים לשידורים תשדירים המוגדרים כ"תשדירים לשירות הציבור" המשודרים ללא תמורה, וזאת כאשר מדובר בתשדירים מטעם גופים שפעילותם אינה בלב הקונצנזוס, יהיו מכל כיוון שהוא, דבר שעל פניו אינו מתיישב עם הוראת סעיף 46 לחוק. הוועדה סבורה כי תשדירים לשירות הציבור, שכידוע מעניקים הלכה למעשה זמן שידור יקר ללא תשלום, ישרתו את מטרתם ותכליתם וייוחדו לפעילות המצויה בקונצנזוס כגון: למען זהירות בדרכים, נוער בסיכון, סיוע לקשישים, מלחמה בסרטן, וכיוצ"ב. הוועדה סבורה כי על מועצת הרשות לחדד את הדבר לגופי השידור, על מנת שלהבא יפעלו בהתאם.

2. יחד עם זאת, במקרה הנוכחי, ולאור הצורך כאמור בהבהרה של הנחייה זו בפני גופי השידור, הוועדה סבורה כי מן הראוי שההנחיה תחול מכאן ולהבא, ולפיכך לא תמנע את שידורו של תשדיר זה כתשדיר שירות לציבור ללא תמורה מן הטעם הזה.

3. הוועדה בחנה את התשדיר לאור כלל 11 לכללי האתיקה ולאור הלכות המפקד הלאומי והמטה להצלת העם והארץ אשר קבעו כי כלל 11 הינו חוקתי וראוי וכי אין מקום בשידורי הטלוויזיה והרדיו לתשדירי פרסומת המעבירים מסר בעניינים שנויים במחלוקת ציבורית, אלא יש להותיר את השיח בנושאים השנויים במחלוקת - שאין חולק על חשיבותו בחברה דמוקרטית - לשידורים הרגילים עצמם, שם ניתן, ואף חובה, ליישמו באופן שמאפשר "במה שוויונית" לבעלי הדעות השונות בציבור באותם הנושאים (ראו למשל - סעיף 47(ב) לחוק הרשות השנייה), דבר שמטבע הדברים כמובן אינו ישים בתשדירי פרסומת. הטעמים העומדים ביסוד ההגבלה שבכלל 11 האמור, ידועים, פורטו על ידי בית המשפט העליון בפסקי הדין האמורים ואין צורך לחזור עליהם במפורט.

4. בענין זה יש גם לזכור כי ככל שיותר קידום מסרים מצד אחד, יהיה על הרשות השנייה להתיר גם מסרים מצד אחר, שכן מובן כי חופש הביטוי אינו נעצר רק בקידום מסרים אשר גורם מסוים רואה אותם כבעלי חשיבות. בהקשר זה יוסף, כי אף אם נניח שתשדיר מסוים מבטא את עמדת המחוקק והפסיקה בנושא זה או אחר - כפי שלמעשה טוענת בענייננו האגודה בנוגע להכרה בזכות להטב"ים להינשא בישראל (ואגב, ספק רב אם אכן כך הדבר) - אין בכך כדי להפוך את העמדה האמורה למסר בנושא שאינו שנוי במחלוקת ציבורית.

5. הוועדה אף הביאה בין שיקוליה את העובדה שבדרך של שגרה, בוחנת הרשות השנייה תשדירים רבים לאורו של כלל 11 לכללי האתיקה והפסיקה הרלוונטית בנושא, ומחילה עליהם את אותם העקרונות, וזאת מתוך ראיית האינטרס הציבורי הרחב לפיו דעות (מצד זה או אחר של הציבוריות הישראלית) מקומן בתכניות ובשידורים ולא בפרסומות או בתשדירים לשירות הציבור. מובן כי יש ליישם את כלל 11 באופן הוגן ושוויוני, ואם הייתה הרשות מתירה ביטויים השנויים במחלוקת ציבורית בתשדיר אחד, היה עליה להתירם גם במקרה אחר.

6. לאור כל האמור, החליטה הוועדה כדלקמן:

6.1 לעניין האמירה "הזכות לבחור ולהתחתן עם מי שאני בוחרת. גם אם אני הומו" -

העותרת טוענת כי המאבק לשוויון של בני זוג בני אותו המין הוא חלק בלתי נפרד מהמאבק לזכויות אדם בישראל, וכי נישואין בין בני זוג בני אותו המין "הוכרו בישראל". הוועדה סבורה כי מבלי להיכנס לשאלה באיזו מידה הוכרה עד כה זכותם של בני זוג להטב"ים להינשא בישראל, עצם החובה לרשום בני זוג אותו המין אשר נישאו מחוץ לישראל - ואינם רשאים כיום להינשא בישראל ואף במדינות רבות אחרות בעולם אינה הופכת את העניין לנושא אשר אינו מצוי במחלוקת בציבור, כמו זהירות בדרכים, נוער בסיכון, סיוע לקשישים, מלחמה בסרטן, וכיוצ"ב. כאמור לעיל, בעניין זה אף האגודה עצמה ציינה כי מדובר בנושא שנמצא ב"מאבק משפטי", ומכאן שעצם הצורך להיאבק עליו מדבר בעד עצמו.

הוועדה אף שקלה בעניין זה את מבחן "התשדיר ההפוך" ומקבלת את עמדת ראש מחלקת פרסומות והמנכ"ל בפועל בעניין. זאת, שכן אם יותר תשדיר המעביר מסר שנוי במחלוקת כדוגמת זכותם של להטב"ים להינשא בישראל, הרי שיהיה על הרשות

להתיר גם שידור תשדירי פרסומת המצדדים בעמדה נוגדת. זאת בשונה מאותם נושאים המצויים בקונסנזוס, בהם אין "תשדיר הפוך" ואם יהיה, הוא לא יותר לשידור (כגון - תשדיר בעד נהיגה בשכרות, נגד סיוע לקשישים וכיוצ"ב).

6.2 למבחן "התשדיר ההפוך" ניתן להוסיף גם את ענין "התשדיר המקביל", דהיינו ככל שתתיר הרשות את שידורו של תשדיר זה ללא השינויים שנדרשו, תתבקש הרשות להתיר תשדירים בנושאים נוספים שהינם שנויים במחלוקת כגון: תשדיר המצדד, או המתנגד, ליזכות להתפלל בכל מקום בישראל לכל הדתות, סוגיית התרת, או הגבלת, ביצוע הפלות ללא כל תנאי וכיוצ"ב.

6.3 לעניין האמירה הנוגעת ליזכות לדבר ערבית "בלי לחשוש" – הוועדה סבורה כי אין מחלוקת על זכותו של כל אדם בישראל לדבר בכל שפה אשר יחפוץ בה. ואולם, הוועדה מקבלת את הקביעה לפיה המילים "בלי לחשוש" הופכות את התשדיר לזוה המעביר מסר לפיו המציאות הקיימת כיום בישראל היא שישנו חשש לדבר בשפה הערבית. יתירה מזו, הוועדה סבורה שהטרמינולוגיה בה נוקט התשדיר משקפת נרטיב ציבורי שגוי הנוגע לשימוש בשפה הערבית, אשר השימוש בה הוא גורם לגאווה ולא לחשש או להפחדת האחר.

6.3 לעניין האמירה בתשדיר לפיה "אין כבוד. אין חירות. אין שוויון. במקום שלא שומר על זכויות אדם." – הוועדה סבורה, כי אמנם יש קונצנזוס בדבר הזכות לכבוד, לחירות ולשוויון, אולם מצפייה בתשדיר עולה תמונה הפוכה לזו המתוארת בעמדת האגודה, שכן בתשדיר מועבר המסר לפיו ישראל הנה מקום שאינו שומר על זכויות אדם והינו מקום שבו אין כבוד, אין חירות ואין שוויון. הוועדה כמוכן אינה נכנסת לשאלה האם מסר זה הינו נכון אם לאו, אלא מסתפקת בכך שמדובר בנושא שהינו שנוי במחלוקת ולפיכך אין מקומו בתשדיר פרסומת ובוודאי שלא בתשדיר "לשירות הציבור".

7. הוועדה מדגישה את החשיבות שהיא רואה בקיום שיח זכויות אדם בישראל, ובקיום דיון ציבורי ער ותוסס בכלל הסוגיות החברתיות והציבוריות הנדונות כיום בישראל, וכי בשידורי הרדיו והטלוויזיה בישראל הנתונים לפיקוח הרשות השנייה, הדבר אכן מתקיים דה-פקטו כיום באופן נרחב. יחד עם זאת, הוועדה אינה יכולה להתיר הבעת דעות בנושאים השנויים במחלוקת – מכל צד שהוא של המפה החברתית או הפוליטית – במסגרת של פרסומות ובוודאי שלא במסגרת של "תשדירים למען הציבור" המשודרים ללא תמורה.

8. הוועדה סבורה כי בהחלטתה זו היא מביאה לידי ביטוי לא רק את הוראות הדין והפסיקה בנושאים אלה, אלא אף את האינטרס הציבורי הרחב אשר מחייב כי תחום הפרסום בטלוויזיה לא יהפוך לתחום בו "בעל המאה הוא בעל הדעה", ויתירה מזו, כפי שמעלה המקרה שבפנינו, גוף השידור הוא זה שיחליט מהן הדעות המסוימות אותן הוא משדר כ"תשדיר לשירות הציבור" (ללא תמורה) ומהן הדעות אשר לא ישודרו על ידו.

9. לאור כל האמור, הוועדה מחליטה להותיר על כנה את החלטת מנכ"ל הרשות בפועל כי התשדיר יותר לשידור לאחר תיקון שלוש הנקודות שצוינו כאמור.

יצחק בורבא
יו"ר הוועדה